

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Додонов Роман
Купрій Тетяна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
спеціальність 033 «Філософія»
Виробнича (соціологічна) практика

Київ – 2019

УДК 025(477)+37

ББК 78.3

Д66

К92

Затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка (Протокол № 3 від 15.10.2019 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка (Протокол № 3 від 17.10.2019 р.)

Укладач:

Додонов Роман Олександрович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка.

Купрій Тетяна Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Мазурик Олег Володимирович, доктор соціологічних наук, професор кафедри соціальних структур та соціальних відносин факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Юзва Людмила Леонідівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри методології і методів соціологічних досліджень Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Додонов Роман, Купрій Тетяна

Д66

К92

Методичні рекомендації до виробничої (соціологічної) практики зі спеціальності 033 «Філософія». – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. – 34 с.

УДК 025(477)+37

ББК 78.3

© Додонов Р.О., Купрій Т. Г., 2019 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Цілі і завдання виробничої (соціологічної) практики	4
Зміст та програма виробничої (соціологічної) практики	6
Програма виробничої (соціологічної) практики	7
Завдання практики	7
Організація діяльності студента-практиканта під час проходження виробничої (соціологічної) практики. Етапи навчальної практики.	8
Керівництво практикою	10
Вимоги до звітних документів	11
Критерії оцінювання результатів проходження виробничої (соціологічної) практики.	13
Шкала оцінювання результатів	
Рекомендована література	13
Додатки	17

Пояснювальна записка

Професійна підготовка майбутніх спеціалістів у галузі філософської науки як складний, багатогранний і тривалий процес здійснюється протягом усього періоду навчання студентів на основі компетентнісного підходу, вагоме місце в якому займають різні види практики. Виробнича (соціологічна) практика виступає органічною складовою єдиного навчально-виховного процесу, дослідницької і методичної підготовки майбутнього спеціаліста, пов'язуючи теоретичне навчання студента у ЗВО з його майбутньою професійною роботою в соціологічних аналітичних організаціях.

Практика проводиться у відповідності до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів», затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 20.12.1994 р. № 351, наказу «Про проведення практики студентів Університету на підставі розпоряджень керівників структурних підрозділів» № 609 від 10.11.2016 р. та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України, що регламентують практичну підготовку студентів, а також навчального плану і графіка навчального процесу IV курсу на кафедрі філософії. Виробнича (соціологічна) практика, забезпечувати системне формування професійно значущих умінь і навичок майбутніх філософів ОКР «бакалавр».

Засвоєння і використання навичок філософа відбувається під час виробничої (соціологічної) практики студентів. Вона проводиться з відривом від навчання, у другому семестрі IV курсу (VII семестр). Виробнича (соціологічна) практика загальною тривалістю вісім тижнів (12 кредитів) проходить на відповідних базах практики. Базами практик можуть бути (незалежно від форми власності): підприємства, навчальні заклади усіх рівнів, соціальні центри, науково-дослідні інститути соціологічного напрямку, центри зайнятості, комерційні організації, інші установи, де є соціологічна служба, соціологічна лабораторія або відділ соціологічних, соціальних і маркетингових досліджень.

Цілі та завдання навчальної виробничої (соціологічної) практики

Виробнича практика спрямована на закріплення знань і умінь, отриманих студентами в процесі навчання зі спеціальності, оволодіння навичками рішення соціально-професійних задач, участь в науково-дослідній діяльності з аналізу та прогнозування соціальних процесів і відносин, засвоєння інноваційних методик і способів організації соціологічних аналітичних центрів.

Мета і зміст виробничої практики – удосконалити професійні вміння та навички студентів на основі залучення до практичної діяльності соціологів, закріпити теоретичні знання. Виробнича практика є одним з видів навчального процесу і спрямована на розвиток умінь застосовувати на практиці отримані теоретичні знання, навички самостійного проведення соціологічних досліджень з подальшою обробкою результатів за допомогою програмного забезпечення.

Завдання практики:

- закріплення і практичне використання теоретичних знань з фахових дисциплін;
- накопичення досвіду щодо виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;
- формування вмінь і навичок для реалізації діагностичної, прогностичної та аналітичної функцій аналітика соціологічної інформації;
- професійне застосування технологій проведення соціологічного дослідження;
- практичне застосування технології соціологічних досліджень;
- набуття навичок порівняльного аналізу отриманої емпіричної інформації;
- планування послідовності обробки, аналізу і використання соціологічної інформації;
- надбання вмінь і навичок із формулювання науково-обґрунтованих висновків та практичних рекомендацій з написання та оформлення наукового звіту за результатами емпіричного дослідження.

Очікувані результати. Після закінчення практики студенти повинні:

- знати структуру програми та етапи соціологічного дослідження; технологію соціологічного дослідження; технологію обробки результатів соціологічного дослідження; технологію застосування аналітичних процедур для розробки практичних рекомендацій;

- уміти висувати гіпотези і розробляти програми конкретних соціологічних досліджень; здійснювати комп'ютерну обробку результатів емпіричного дослідження; використовувати результати дослідження для прогностичного аналізу;
- набути навички роботи в дослідницькому колективі під час організації та проведення соціологічного дослідження;
- розуміти базовий категоріально-понятійний апарат.

Компетенції студентів, що формуються в результаті проходження виробничої практики.

Згідно матриці забезпечення **програмних результатів** навчання відповідними компонентами освітньої програми 033.00.01 «Філософія» передбачено зв'язок між виробничою практикою у аналітичних центрах на IV курсі та:

Загальною компетентністю –

Вирішення комплексних проблем (розвиненість рефлексії). Здатність до багатоступеневої практичної і пізнавальної діяльності, направленої на подолання великої кількості перешкод між численними динамічними змінними цілями та умовами (ЗК-1).

Об'єктивна оцінка. Здатність розглянути питання, що є предметом дискусії, відсторонено, незважаючи на особисті уподобання чи вигоду; прагнення усвідомлювати підстави власних та інших міркувань, здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові судження від об'єктивних і аргументованих, вміння надавати перевагу останнім (ЗК-7).

Когнітивна гнучкість. Здатність до одночасного вирішення кількох завдань; прагнення до розширення меж наявних знань; готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення (ЗК-10).

Фаховою компетентністю –

Аналіз і синтез. Уявлення про структуру філософського знання, розмаїття та особливості філософських дисциплін, їх ролі в обґрунтуванні та розвитку людського мислення, пізнання світу, культури та суспільства (ФК-3).

Герменевтико-текстологічна обізнаність. Здатність реферування, рецензування, коментування та анування першоджерел та дослідницької літератури з філософської проблематики, можливість застосовувати навички наукового редагування (ФК-8).

Аналітичні компетенції. Спроможність отримувати якісну інформацію на основі кількісних даних; спроможність розробляти експериментальні та спостережні дослідження й аналізувати дані, отримані на їхній основі (ФК-9).

Після опанування курсу студенти мають володіти **програмними результатами** навчання:

- Здатність показати основи науково-теоретичної діяльності, принципи методології філософського мислення, принципи логічного аналізу та оцінки; основи логіки і типову стратегію аргументації (ПРН-3-з).
- Здатність критично аналізувати, оцінювати та застосовувати знання в контексті професійної діяльності (ПРН-5-з).
- Здатність знаходити та інтерпретувати інформацію, представлену у різних письмових та електронних джерелах (вітчизняних й класичних авторів філософських текстів) та виконувати завдання (ПРН-6-у).
- Знаходити необхідну інформацію з різних джерел, упорядковувати її, оцінювати її достовірність та пояснювати значущість (ПРН-7-у).
- Здатність ефективно застосовувати загально-гуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності (ПРН-2-с).
- Здатність організувати професійну самоосвіту, самовиховання та самоменеджмент (ПРН-6-с).

Зміст виробничої (соціологічної) практики

Програма виробничої (соціологічної) практики є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою філософії ОП бакалавр відповідно до затвердженого навчального плану. Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка відповідно до вимог ОП, освітнього профілю, алгоритму вивчення навчального матеріалу практики. Програма розроблена з метою визначення та виконання вимог до організаційного, матеріального забезпечення та методичного супроводу виробничої (соціологічної) практики, закріплення прав і обов'язків студентів і керівників практики. Вона визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Види, обсяг і порядок проходження виробничої (соціологічної) практики визначаються розділом «Практика» навчального плану спеціальності. Практика в установах різного типу здійснюється на основі договорів, у відповідності з якими надаються місця для проходження практики студентів ЗВО з обов'язковою умовою забезпеченням повноцінного виконання практики та з урахуванням внутрішнього розкладу установ. Програма практики складається спільно керівниками практики, з урахуванням місця практики, профілю підготовки студента і затверджується на засіданні кафедри. Програма практики може бути орієнтована на конкретну навчальну мету або на комплекс завдань.

Суттєве значення в підготовці студентів до практики має написання залікових робіт та звітів. Матеріали зібрані під час виконання індивідуальних завдань, зможуть бути використані для підготовки тез доповідей на студентських конференціях, написання статей, а також у роботі над дипломними роботами. Практика підсилює зв'язок між теоретичною підготовкою та сферою виробництва. Вимоги до **«вхідних» знань, умінь**, отриманих в результаті освоєння попередніх навчальних курсів є необхідним при освоєнні даної практики.

<i>План студента-практиканта</i>			
№ п/п	Назва виду роботи	К-ть год.	Форми поточного контролю
1.	Організаційне заняття. Ознайомлення студентів з завданнями та змістом виробничої (соціологічної) практики. Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення щоденників практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів тощо.	2 год.	Співбесіда
2.	Складення календарного, індивідуального плану виконання завдань виробничої (соціологічної) практики	4 год.	Звіт
3.	Ведення у щоденнику спостережень	Протягом всього терміну практики	Звіт
4.	Знайомство з базою практики, екскурсія, ознайомлення з нормативною базою, правилами внутрішнього розпорядку	1-2 дні	Співбесіда
5.	Ознайомлення з організацією і діяльністю соціологічних аналітичних центрів	Протягом всього терміну практики	Співбесіда
6.	Участь у інформаційних заходах бази практики	за потребою	Звіт
7.	Виконання практичних завдань	1-2 тижні	Звіт
8.	Вивчення використання нових технологій в соціологічній роботі	Протягом всього терміну практики	Звіт
9.	Оформлення документів практики	20 год.	Звіт
10.	Захист результатів практики на заліку	2 год.	Звітна конференція,

			виступ з презентацією
		ВСЬОГО	360 год.

Важливим принципом побудови навчальної діяльності – це варіативність завдань і тем, можливість заміни одних практичних завдань іншими, при умові збереження загальної та єдиної логіки змісту програми практики.

Програма виробничої (соціологічної) практики

У процесі проходження виробничої практики студент-практикант спостерігає за роботою в організації та узагальнює соціально значиму інформацію, отриману в результаті емпіричних даних широко спектру інформаційних джерел.

Під час практики студенти знайомляться з основними напрямками діяльності соціологічних аналітичних організацій згідно календарно-тематичного плану:

Організаційно-методична робота:

1. Ознайомлення з теоретико-методологічною базою проведення соціологічного дослідження.
2. Ознайомлення з особливостями професії соціолога, іншими нормативними документами, які регламентують його діяльність, з правами та обов'язками, правилами внутрішнього розпорядку, Статутом, Положенням про діяльність організації, посадовими інструкціями фахівців.
3. Вивчення особливостей застосування якісних і кількісних методів збору інформації.
4. Засвоєння студентами основних етапів та послідовності процесу проходження соціологічної практики.
5. Засвоєння практикантами методики та методології соціологічних досліджень.

Комунікативна робота:

6. Набуття навичок встановлення професійно-етичних відносин з різного типу клієнтами та співробітниками об'єкта практики.

Аналітична робота:

7. Складення програми та плану соціологічного дослідження (розробка інструментарію).
8. Навчання формування вибіркової сукупності.
9. Збір інформації соціологічного дослідження (польовий етап).
10. Комп'ютерна обробка та аналіз отриманої інформації з використанням комп'ютерного програмного забезпечення.
11. Підготовка зведених результатів соціологічного дослідження.
12. Підготовка аналітичного звіту з практичними рекомендаціями за результатами соціологічного дослідження.

Завдання виробничої (соціологічної) практики

Виходячи з особливостей і можливостей баз практики керівниками практики визначаються завдання на період практики. Вони мають комплексний характер і складаються з двох складових. Перший блок представляє програму ознайомчої частини практики, другий – практичної (аналітичної), спільно розроблених кафедрою та базами практики на основі особливостей освітнього профілю напряму підготовки «Філософія». Бази практик можуть ставити індивідуальні творчі плани, які відповідають поставленим цілям і завданням практики, а також потребам, можливостям і характеру діяльності організацій та установ. Зміст індивідуальних та групових завдань (комплексних) під час практики конкретизується й уточнюється керівниками від бази практики.

Лекційно-ознайомча частина: лекції (консультації) зі групою студентів передбачають:

- відвідування і обговорення колективних зібрань; участь у заходах різного спрямування;
- ознайомлення з діяльністю аналітичного центру; ознайомлення з методами соціологічних досліджень і технологіями їх проведення.

Практична частина:

Студентам необхідно виконати наступні групові завдання:

1. Відвідування усіх заходів, які проводяться керівництвом та активом базових об'єктів, студентами-практикантами, з наступним їх аналізом у щоденнику.
2. Допомога активу визначених об'єктів в організації і проведенні заходів соціального спрямування.
3. Здійснити комплексне соціологічне дослідження (на вибір студента чи бази практики):
 - 3.1. контент-аналітичне дослідження за допомогою інформаційних ресурсів та джерел (державні і офіційні документи, особисті документи, статистичні дані, преса, телебачення, Інтернет, соцмережі, твори образотворчого мистецтва, фонетичні документи)
 - 3.2. або опитування методом анкетування.

Студенту необхідно отримати практичні навички і виконати наступні завдання самостійно (індивідуальні завдання):

3.1.1. Проаналізуйте промови двох глав держав одного хронологічного проміжку, тематичного спрямування на вибір практиканта, використовуючи методику формалізованого контент-аналізу (Додаток Д, частина 1).

3.1.2. Розробіть набір категорій, за якими можна було б сконструювати візуальний образ відомої постаті культури і мистецтва, на вибір студента (Додаток Д, частина 2).

3.1.3. На основі інтерпретації результатів іконографічного контент-аналізу української соціальної реклами поясніть динаміку і тенденції соціальних процесів у країні.

Деталі: дослідити приклади соціальної реклами: 5 одиниць. (Додаток Д, частина 3).

3.1.4. Проведіть включене спостереження у будь-якому чаті (чи соціальній мережі). Виявіть, які акції та інтеракції є найтипівішими в онлайн-комунікуванні з використанням action-analysis. Які закономірності ви помітили?

Деталі: протягом 3-5 год. зробити електронний запис спілкування (Додаток Д, частина 4).

3.1.5. Проведіть порівняльний мотиваційний контент-аналіз українського та закордонного фольклору (казки, легенди, міфи). Розкрийте та проаналізуйте фактори, які впливають на формування мотивів поведінки дітей.

Деталі: вибрати по 3 твори народної творчості (заг. к-ть 6) та здійснити мотив-аналіз смислових індикаторів (Додаток Д, частина 5).

3.2.1. Визначити вибірку дослідження у кількості 30 респондентів.

3.2.2. Розробити 10 до 15 визначеного типу питань, з подальшою перевіркою, групуванням, кодуванням відкритих питань, зведенням, обчисленням відносних величин, побудовою статистичних рядів, складанням зведених таблиць; введенням первинної інформації до комп'ютера і її обробкою; вилученням неправильно заповнених анкет.

3.2.3. Підготувати індивідуальний план та звіт за результатами дослідження, що містять висновки. У звіті має бути коротко і конкретно описана робота, яка виконувалась студентом під час КСД, подані зауваження, пропозиції, рекомендації на основі аналізу та узагальнення практичного досвіду роботи (Додаток Е).

Організація діяльності студента – практиканта під час практики. Етапи виробничої (соціологічної) практики

У ході навчальної практики студенти набувають практичних навичок науково-дослідницької діяльності. Практика проводиться в декілька етапів.

1-й етап – Підготовчий.

1. Використовуючи зібрану інформацію кафедра готує матеріали до розпорядження про проходження студентами практики з їх розподілом по місцях практики та призначення керівників практики від Університету. Керівник практики подає інформацію про проходження виробничої практики. Розподіл студентів по базах практики оформляється розпорядженням декана факультету. Програма практики разом з наказом попередньо розсилається керівникам баз практики. На основі даної програми соціологічні центри складають свій план проходження практики.

2. Перед початком практики проводять установчу конференцію, в якій беруть участь завідувач кафедри, керівники практики для конкретного обговорення і вирішення проблем її проведення. Під час установчої конференції визначається мета, завдання практики; з'ясовується місце проведення практики та визначається документація, яка повинна бути надана студентом по закінченні практики.

2-й етап – Організаційно-практичний. Операційний.

3. Загальне знайомство з базою практики: її історією, її місією, завданнями, особливостями, з колективом, перспективами розвитку, партнерськими взаємовідносинами з ін. установами і організаціями; внутрішньою нормативною документацією, що відображає правові, організаційні, технологічні сторони професійної діяльності; правилами внутрішнього трудового розпорядку, посадовими інструкціями фахівців і т. д. Робочий етап практики передбачає ознайомлення зі змістом роботи окремих підрозділів установ.

4. Спільно з керівником практики визначаються види діяльності студента-практиканта, складається календарний план практики та графік відвідування місця проходження практики. У календарному плані/графіку описані види роботи студента під час проходження практики, дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики.

5. Ознайомитися з своїми завданнями від бази практики. Виконати навчальні індивідуальні та групові завдання.

6. Свої спостереження фіксувати в щоденнику. Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, у якому занотують результати спостережень, свої враження про роботу спеціалістів. Щоденник ведеться у довільній формі.

3-й етап – Підсумковий.

7. Після закінчення студентом практики керівник від Університету перевіряє і затверджує (попередньо) його звіт і виставляє загальну оцінку. Кафедра обговорює звіти кожного практиканта і затверджує їх. Студентам-практикантам виставляють оцінку в заліковій книжці за проведення виробничої практики в Університеті. Здають звітну документацію керівникам практики для перевірки та оцінювання (диференційований залік) в термін визначений навчальною частиною відповідного структурного підрозділу Університету. Порушення строків проходження практики й строків захисту вважається невиконанням навчального плану.

8. Підсумки навчальної практики обговорюють на підсумковій конференції студентів-практикантів у присутності керівництва і всіх, хто брав участь в проведенні практики. Студенти звітуються про виконання програми практики, у формі конференції, круглого столу, творчої майстерні, майстер-класу. Підсумки практики оцінюються в процесі захисту звіту про проходження практики. Захист приймає комісія, склад якої затверджує завідувач кафедри. Під час оцінки роботи студента на практиці також враховується характеристика, яка надається йому керівником від бази практики із зауваженнями та пропозиціями. Основними критеріями оцінки результатів виробничої практики є наступні:

- повнота і якість виконаного звіту;
- ініціативність та обсяг виконаних робіт студента на практиці;
- знання студентом теоретичного матеріалу та вміння застосовувати його в практичній діяльності.

9. Після завершення конференції всі матеріали (оригінальні) практики зберігаються на кафедрі філософії. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за індивідуальним планом за умов, визначених Університетом. Студенти, які не виконали програму практики без поважних причин і отримали незадовільну оцінку під час захисту звіту, направляються на практику вдруге. Студент, який в

останнє отримав негативну оцінку по практиці в комісії, відраховується з вищого навчального закладу.

10. Керівники практики протягом 1 тижня після закінчення подають загальний звіт про проведення практики на кафедрі. Звітна документація студентів-бакалаврів зберігається в архіві на кафедрі.

Керівництво практикою

Керівництво виробничою (соціологічною) практикою здійснюють керівники практики від університету, керівник від бази практики. За семестр до початку практики **кафедра філософії**:

- визначає керівника практики із кола своїх викладачів;
- організовує роботу по визначенню місць практики;
- проводить збори студентів для попереднього ознайомлення їх з програмою практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики;
- надає інформацію студентам про особливості практики і перелік баз, з якими університет вже уклав угоди про проведення практики;
- збирає від студентів індивідуальні пропозиції відносно організацій та установ для практики;
- приймає листи від баз практики із запрошенням конкретних студентів на практику і приймає рішення по них.

Керівник практики від кафедри призначається завідувачем кафедри. *Головне завдання керівників практики від кафедри Університету* – організувати процедуру проходження практики при безумовному досягненні цілей і задач практики, взаємодіяти зі студентами і керівниками баз практики, контролювати прийом звітів і заліків по практиці.

Права керівників виробничої практики визначаються статутом Університету і колективним договором, а також змістом практики та методичними рекомендаціями.

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики. Кожен студент отримує завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог. Головну роль в організації практики відіграє фахова кафедра філософії. Саме вона заздалегідь проводить роботу по визначенню базових місць практики та укладенню відповідних договорів, які гарантують виконання умов практики.

Керівник практики від бази практики: забезпечує виконання умов проходження практики у навчальному закладі, має отримати від студента-практиканта певну користь для бази практики, оцінює перспективну можливість подальшої співпраці з кафедрою, Університетом, студентами, яких можна запросити для роботи в установі по закінченню навчання. Спільно з вузівським керівником організовує і контролює роботу студентів у період практики. Керівником бази практики розпорядженням визначаються, як правило, висококваліфіковані спеціалісти середньої ланки (завідувач відділів, провідні спеціалісти).

Керівник бази практики, керуючись угодою між налігичним центром й Київським університетом імені Бориса Грінченка та направленням студента на практику, зобов'язаний прийняти студента на практику розпорядженням, в якому буде вказано термін практики, підрозділи, в яких студент буде проходити практику, посаду практиканта та керівника від бази практики.

З урахуванням завдань на практику від Університету та інтересів бази практики керівники від бази практики:

- створюють умови для закріплення знань зі спеціальних дисциплін та набуття практичних умінь і навичок;
- надають студентам-практикантам можливість користуватися наявною джерельною базою та документацією; надають допомогу в підборі матеріалу для курсових і дипломних робіт;
- проводять обов'язкові інструктажі з охорони праці та техніки безпеки;
- складають разом зі студентами індивідуальні плани і календарні графіки роботи відповідно до програми практики;
- залучають студентів до пошуково-дослідної роботи;
- ведуть облік роботи студентів-практикантів, регулярно перевіряють звітну документацію, аналізують зміст записів у щоденниках практики студентів;

- готують короткі характеристики для протоколу захисту на кожного студента-практиканта;
- підписують документацію студентів-практикантів (щоденники, звіти, характеристики, протоколи) і візують гербовою печаткою;
- беруть участь у установчій та підсумковій конференціях.

У процесі проходження практики **студент-практикант має право:**

- надати керівництву кафедри інформацію про бажане місце проходження практики;
- звертатись з усіх питань, пов'язаних з проходженням практики до керівників практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення діяльності, організації практики;
- виявляти самостійність при освоєнні програми практики та виконанні індивідуальних творчих завдань, запропонованих базою практики;
- звертатися щодо суперечливих питань до керівника практики та завідувача кафедри філософії Університету.

У процесі проходження практики **студент-практикант зобов'язаний:**

- узгодити з керівниками практики від кафедри завдання;
- на загальних зборах з практики прослухати настанови, отримати всі необхідні документи (щоденник, направлення тощо), перевірити правильність їх оформлення, отримати конкретні пояснення про місце знаходження бази практики, телефони та інше, а також контактний телефон керівника від кафедри;
- на базі практики виконати усі необхідні формальності для належного оформлення на практику;
- своєчасно прибути на базу практики; перебувати на базі практики визначену кількість годин;
- ознайомити керівника бази практики з завданням на практику від кафедри, обговорити з ним завдання практики та умови його виконання, умови закінчення практики;
- обговорити з керівником бази практики можливість користуватися джерельним і нормативним фондом бази практики;
- згідно з правилами оформляти щоденник практики та фіксувати спостереження, не зривати визначені графіки виконання завдань, не порушувати трудову дисципліну;
- по закінченню практики скласти звіт з практики, отримати відгук про звіт від керівника бази практики та про діяльність з виконання покладених на практиканта обов'язків;
- надати керівникові від кафедри звіт з практики та щоденник, захистити звіт на підсумковій конференції, отримати залік.

Вимоги до звітних документів

Підсумковий етап виробничої практики включає оформлення студентом звітної документації, отримання з місця практики письмової характеристики, в якій зазначається рекомендована оцінка роботи студента-практиканта.

Закінчення будь-якої практики складається з двох частин:

- оформлення кінця практики на базі практики;
- оформлення кінця практики в Університеті.

Оформлення кінця практики на базі практики. Наприкінці практики студент зобов'язаний:

- підготувати звіт по практиці, віддати його керівнику бази практики для оформлення відгуку та звіт з відміткою;
- отримати у щоденнику відгук керівника бази практики про проходження практики, отримавши підписи від керівництва бази практики та проставити печатки.

В кінці практики керівник від бази кожному студенту видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику. Характеристику підписують керівник практики від бази та керівник навчальної організації, завіряють печаткою організації.

Оформлення кінця практики в Університеті. Після оформлення закінчення практики на базі практики студент повинен:

- прибути для захисту практики в Університет на кафедру у визначений час і продемонструвати керівникам практики від Університету щоденник з усіма необхідними підписами і печаткою від бази;

- здати керівнику практики від кафедри на перевірку щоденник, характеристику і звіт по практиці;
- підготувати доповідь до захисту з презентацією та інші матеріали, де відображено хід та результати практики, на 7-10 хвилин.

Усі звітні матеріали подаються на перевірку в теці, що має назву «**Документація виробничої практики**». Звітна документація повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

Форма звітності студента за практику: розділи звітної документації та їх орієнтовний обсяг для практики:

1. *Звіт (в т.ч. індивідуальний план виконання завдань)* про виконану роботу, підписаний і оцінений керівником від бази практики. Звіт подається на рецензування керівникам від Університету і захищається студентом перед комісією у складі всіх керівників практики. Обсяг звіту про проходження практики у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервал. Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками.

Зміст звіту оформляється на підставі щоденника практики і містить розширену характеристику бази практики: місію, цілі, задачі; загальну характеристику діяльності бази практики; документальні, інформаційні, науково-методичні, матеріально-технічні та трудові ресурси; основні напрямки діяльності установ; організаційну структуру. У звіті відображається в узагальненому вигляді вся виконана робота (паперовий та електронний варіант).

Індивідуальний звіт затверджується керівником бази практики.

У звіті дається перелік наступного:

- а. загальна характеристика бази практики;
- б. відомості про виконання студентом завдань;
- в. результати виконання групових та індивідуальних завдань;
- г. самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціалізації і т.д.); Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних знань, умінь і навичок; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики;
- д. висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики;
- е. список використаних джерел.

2. *Щоденник* виробничої практики відображає роботу студента за весь період практики та містить такі розділи: відомості про базу, у якому відбувається практика; аналіз виробничої діяльності та інших заходів студента-практиканта.

Облік виконаної роботи ведеться студентом щодня в щоденнику практики. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника. У щоденнику повинні бути послідовно відображені всі дні та години проходження практики. Характеризуючи діяльність організації за різними напрямками, склавши структуру технологічних процесів, необхідно приводити конкретні приклади (назви, методи і форми роботи, регламентуючі документи і т. д.). При необхідності ці приклади можна оформити як додатки. Після оформлення щоденника практики, керівник виставляє підсумкову оцінку в щоденнику практики і завіряє її підписом і печаткою установи.

3. *Характеристика* на студента-практиканта – складова щоденника. В ній необхідно зазначити про:

- рівень теоретичних знань, отриманих в Університеті і вміння перетворювати їх в практичні навички для самостійного вирішення дослідницьких завдань;
- ступінь володіння й використання інноваційних технологій у пошуково-дослідницькій діяльності;
- вміння будувати стосунки з колегами, вміння дотримуватись етичних правил поведінки;
- активність та ініціативність, почуття відповідальності, дисциплінованість, схильність до майбутньої професії;
- особисті ділові та організаторські якості, які продемонстрував студент під час проходження

практики;

- повноту виконання програми практики;
- загальну оцінку проходження практики;
- на студента можна дати рекомендацію, де можуть бути використані його навички.

У характеристиці бажано відобразити наступні моменти:

- П.І.Б. студента - практиканта, групу, в якій він навчається;
- базу практики та її можливості;
- рівень виконання базової частини програми практики;
- запропоновані студенту - практиканту творчі завдання, якість їх виконання;
- ступінь відповідності вузівської підготовки студента і вимог практики;
- будь-які інші судження на розсуд керівника практики.

Критерії оцінювання результатів проходження виробничої (соціологічної) практики

Оцінка практики складається з 3-х складових - змісту звітної документації (щоденник, звіт), характеристики (оцінки керівника від бази практики), оцінки захисту практики. Оцінка заноситься в залікову відомість і книжку студента.

Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається, виходячи з кількості набраних балів і їхніх ваг, що наведені у таблиці.

№ з/п	Види робіт	Максимальна кількість балів
1	Систематичне ведення щоденника практики	10
2	Виконання групових та індивідуальних завдань	40
3	Наявність фото-відеоматеріалів заходів, передбачених програмою практики	10
4	Наявність звіту студента відповідно до програмових вимог	10
5	Наявність позитивного відгуку з бази практики	10
6	Оформлення звітної документації	10
7	Виступ на звітній науково-практичній конференції	10
	Разом	100

Рекомендована література

Основна література:

1. *Алексеев А.Н., Дудченко В.С.* О специфике контент-анализа как социологического метода // Социологические проблемы семьи и молодежи: Сб.ст. / Под ред. И.И.Леймана. — Л.: Наука, 1972.
2. *Алексеев А.Н.* Контент-анализ, его задачи, объекты и средства // Социология культуры. Труды 9. Вып. 1.— М.: Советская Россия, 1974.
3. *Гелюта А.М., Янкова З.А.* Официальные и личные документы в социологическом анализе // Социальные исследования. — Вып. 7. Методологические проблемы исследования быта. — М.: Наука, 1971. - С. 187-215.
4. *Горбачик О.* Комп'ютерна обробка текстів у якісних та кількісних соціологічних дослідженнях // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — №1. — 2006. — С. 124-133.
5. *Здравомыслов А.Г.* Методология и процедура социологических исследований. — М.: Мысль, 1969. - 205 с.
6. *Как провести социологическое исследование* / Под ред. М.К. Горшкова, Ф.Э. Шереги. - М.: Политиздат, 1990.
7. *Контент-анализ.* / Социологический справочник / Под ред. В.И. Воловича. - К.: Политиздат Украины, 1990. - С. 212-214.

8. *Контент-аналіз: Методологія і методика дослідження*: Навчальний посібник. - К.: ТСДО, 1994. — 112 с.
9. *Костенко Н.В.* Контент-аналіз // Соціологічний справочник / Под общ. ред. В.И.Воловича. - К.: Политиздат, 1990. — С. 212-214.
10. *Костенко Н., Иванов В.* Досвід контент-аналізу: Моделі та практики: Монографія. — Киев: Центр вільної преси, 2003. — 200 с.
11. *Краткий словарь по социологии* / Под общей ред. Д.М. Гвишиани, Н.И. Лапина; Сост. Э.М. Коржева, Н.Ф. Наумова. М.: Политиздат, 1988.
12. *Купрій Т.Г.* Вимоги до організації та проведення індивідуального навчально-дослідного соціологічного завдання: метод. вказівки до виконання індивідуальних робіт із соціології. К.: Вид-во Київського університету імені Бориса Грінченка, 2010. — 34 с.
13. *Лауристин М.* О возможностях контент-анализа в социологическом исследовании массовой коммуникации // Проблемы контент-анализа в социологии: Материалы Сибирского социологического семинара / Отв. ред. А.Н.Алексеев. - Новосибирск: СО АН СССР, 1970. - С. 22-27.
14. *Лауристин М.* Применение контент-анализа для изучения направленности содержания газеты // Труды по социологии. Т. 2. — Тарту: Тартуский ун-т, 1972. — С. 108-138.
15. *Медіаосвіта та медіаграмотність*: Підручник / Ред.-упор. В.Ф.Іванов, О.В. Волошенко; За науковою редакцією В.В.Різуна; Видання друге стереотипне. — К.: ЦВП, АУП, 2013. - 352 с.
16. *Методологические и методические проблемы контент-анализа*: (Тезисы докладов рабочего совещания социологов) / АН СССР. Институт социологических исследований; Отв. ред. А.Г. Здравомыслов.— Москва-Ленинград, 1973.— Вып. 1.— 130 с.; Вып. 2.— 129 с.
17. *Метод контент-анализа прессы* // Массовая информация и общественное мнение молодежи / В.Л.Оссовский и др.; Отв. ред. В.О.Оссовский, АН УССР, Институт философии. — К.: Наукова думка, 1990. — С.93-106.
18. *Методы анализа документов в социологических исследованиях*: (Сб. ст.) / АН СССР. Институт социологических исследований АН СССР. Советская социологическая ассоциация; Науч.-ред. совет: В.Н. Иванов (преде), В.Г. Андренков, И.В. Бестужев-Лада и др. — М.: ИСИ АН СССР, 1985.
19. *Пропн В.Я.* Морфология сказки. — 2-е изд-е. — М.: Наука, 1969. — 168 с.
20. *Рабочая книга социолога* / Отв. ред. Г.В.Осипов. — М.: Наука, 1976
21. *Семенов В.Е.* Контент-анализ как метод изучения общения // Общение как предмет теоретических и прикладных исследований: Тезисы Всесоюзного симпозиума 29-30 марта 1973 г. / Под ред. А.А. Бодылева. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1973.
22. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / Батаєва Катерина, Иванов Валерій, Коритнікова Надія, Костенко Наталія, Семотюк Орест, Юзва Людмила; за аг. Ред.. Костенко Наталії, Батаєвої Катерини та Іванова Валерія. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. — 416 с.
23. *Федотова Л.Н.* Контент-аналитические исследования средств массовой информации и пропаганды: Учеб-метод. Пособие по курсу «Методика конкретно-социологических исследований и печать». — М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988. — 77 с.
24. *Ядов В.А.* Социологическое исследование: методология, программы, методы. - М: Наука, 1987.
25. *Якісні дослідження в соціологічних практиках*: Навчальний посібник / За ред..Н.Костенко, Л.Скокової. — К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. — 400 с.
26. *The Analysis of Communication Content. Developments in Scientific Théories and Computer Techniques.* / Ed. by G.Gerbner, O.R.Holsti, K.Krippendorff, W.J.Paisley, Pf.J.Stone. — N.Y., 1969.
27. *Berelson B.* Content Analysis in Communication Research. — Glencoe: Free Press, 1952.
28. *Danielson W.* Content Analysis in Communication Research // Introduction to Mass Communication Research / R. Nafsiger and D. White (eds.). — Michigan: Baton Rouge, 1966. — P. 180-206.
29. *Gerbner G.* On Content Analysis and Criticfl Research in Mass Communicftions / L.Dexter and L White (eds.). People, Society and Mass Communicftions. — London, 1964.
30. *Kassarjian H. H.* Content analysis in consumer research / Kassarjian H. H. // Journal of Consumer Research. — 2001. — № 4. — Pp. 8-18.
31. *Lassuell H.* Analyzing the Content of Mass Communication. — N.Y.: A Brief Introduction, 1942.

32. Ryan M., Owen D. A Content Analysis of Metropolitan Newspaper Coveragt of Social Issues // Journalism quarterly. — 1976. — Vol. 53.—№4.

Додаткова література:

1. Аванесов В. С. Тесты в социологическом исследовании. — М.: Наука, 1982.
2. Анализ нечисловой информации в социологических исследованиях. — М.: Наука, 1985.
3. Бабосов Е. М. Практикум по социологии. — Минск: Тетра-Системз, 2003.
4. Батыгин Г. С. Обоснование научного вывода в социологических исследованиях. — М.: Наука, 1987. Большой толковый социологический словарь (COLLINS). - М.: BERE-ACT, 1999. - Т. 2.
5. Буданцев Ю. П. Программа и этапы эмпирического социологического исследования // Социология: Учеб. пособие. — М.: Знание, 1995. — С. 218–286.
6. Бутенко И. А. Организация прикладного социологического исследования. — М.: Тривола, 1998. 16.
7. Ватыгин Г. С. Лекции по методологии социологических исследований. — М.: Аспект-Пресс, 1995. Гелюта А. М., Янкова З. А. Официальные и личные документы в социологическом анализе // Социальные исследования. — М.: Наука, 1971. — Вып. 7. — С. 187–215.
8. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. — К.: Академия, 1999.
9. Гречихин В. Л. Лекции по методике и технике социологических исследований. — М.: Изд-во МГУ, 1988.
10. Давыдов А. Л. Объем выборки // Социологические исследования. - 1988. - № 6. - С. 83-89.
11. Дэвид Г. Метод парных сравнений. — М.: Статистика, 1978.
12. Здравомыслов А. Г., Ядов В. А. Методологические пред- посылки, методы и техника исследования (программа исследования) // Человек и его работа: Социол. исслед. - М.: Мысль, 1967. - С. 12–97.
13. Интерпретация и анализ данных в социологических исследованиях / Под ред. В. Г. Андреевкова, Ю. Н. Толстой. — М.: Наука, 1987.
14. Ионин Л. Г. Основания социокультурного анализа: Учеб. пособие. — М.: Мысль, 1996.
15. Лекции по методике конкретных социальных исследований / Под ред. Г. М. Андреевой. — М.: Изд-во МГУ, 1972.
16. Логика социологического исследования. — М.: Наука, 1987.
17. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999.
18. Малахов В. А. Группировка социологической информации // Социологические исследования. - 1989. -№ 2.
19. Математические методы анализа и интерпретации социологических данных. - М.: Наука, 1989.
20. Методология и практика социологических исследований: Метод. указания по спецкурсу для студ. пед. фак. — Харьков: Изд-во ХГУ, 1992. PDF created with FinePrint pdfFactory Pro trial version <http://www.fineprint.com>
21. Методы сбора информации в социологических исследованиях / Под ред. В. Г. Андреевкова, О. М. Масловой. — М.: Наука, 1990. — Кн. 1; 2.
22. Михайлов С. Эмпирическое социологическое исследование. — М.: Прогресс, 1975.
23. Молчанов В. И. Системный анализ социологической ин- формации. — М.: Наука, 1981.
24. Морено Дж. Социометрия. — М.: Изд-во иностр. лит., 1958.
25. Осипов Г. В., Андреев Э. П. Измерение в социологии. — М.: Наука, 1980. 78.
26. Осипова Г. Ф. Работа руководителя с документами. — М., 1983.
27. Панина Н. Технология социологического исследования / Ин-т социологии НАН Украины. — К., 1998.
28. Паниотто В. И., Максименко В. С. Количественные ме- тоды в социологических исследованиях. — К.: Наук. дум- ка, 1982. PDF created with FinePrint pdfFactory Pro trial version <http://www.fineprint.com>
29. Паниотто В. И. Качество социологической информации: Методы оценки и процедуры обеспечения. — К.: Наук. думка, 1986.
30. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. — К.: Наук. думка, 1996.

31. *Практикум по прикладной социологии* / Под ред. Б. В. Князева и др. — М.: Изд-во МГУ, 1987.
32. *Практикум по социологии*. — М.: Изд-во МГУ, 1992.
33. *Практическое пособие для социолога*. — М., 1991.
34. Рузьявин В. И. *Методы научного исследования*. — М.: Наука, 1980.
35. *Словарь прикладной социологии*. — Минск: Изд-во Минского ун-та, 1984.
36. *Социальные исследования. Теория и методы*. Вып. 5. — М.: Наука, 1982.
37. *Социокультурное исследование*. — М.: Изд-во МГУ, 1994.
38. *Социологический практикум по методике и технике конкретных социологических исследований*. — Харьков: Изд-во ХГУ, 1992.
39. *Социологический справочник* / Под ред. В. И. Воловича. — К.: Политиздат Украины, 1990.
40. *Социологический энциклопедический словарь* / Под ред. Г. В. Осипова. — М.: ИНФРА-М-НОРМА, 1998. PDF created with FinePrint pdfFactory Pro trial version <http://www.fineprint.com>
41. *Стандартизация показателей в социологическом исследовании*. — М.: Наука, 1981.
42. *Статистические методы анализа информации в социологических исследованиях*. — М.: Наука, 1979. Метод контент-анализ и производные принципы в исследовании актуальных проблем современного общества. — М.: МГУ, 1995.
43. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. *Методология и методы социологического исследования*. — К., МАУП, 2000.
44. Татарова А. Н. *Методология анализа данных в социологии (введение): Учеб. пособие*. — М.: Изд-во МГУ, 1998.
45. *Типология и классификация в социологических исследованиях*. — М.: Наука, 1982. PDF created with FinePrint pdfFactory Pro trial version <http://www.fineprint.com>
46. Толстова Ю. Н. *Теория измерений в социологии*. — М.: ИС РАН, 1992.
47. Туленков Н. В. *Социологическое исследование: понятие, программа, методы: Конспект лекции по социологии для студ. физкульт. вузов*. — К.: УГУФВС, 1994.
48. *Учебный социологический словарь* / Под ред. С. А. Кравченко. — М.: Анкил, 1997.
49. *Экспертные оценки в социологических исследованиях*. — К.: Наук. думка, 1990.
50. Ядов В. А. *Стратегия и методы качественного анализа данных // Социология*. — 1991. — № 1. — С. 14–31.
51. Ядов В. А. *Социологическое исследование: Методология программа, методы*. — Самара: Изд-во Самар. ун-та, 1995.
52. Ядов В. А. *Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности*. — М.: Добросвет; Кн. дом; Ун-т, 1998. — 596 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

**ДОКУМЕНТАЦІЯ
виробничої (соціологічної) практики**

студента _____ курсу, _____ групи
Історико-філософський факультет
спеціальність 033 «Філософія»

(прізвище, ім'я та по батькові)

Керівник бази практики

(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Керівники практики від Університету

(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Київ – 20__

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

ЗВІТ

про проходження виробничої (соціологічної) практики
у _____
_____ студентом (кою) 2 курсу, групи _____
денної форми навчання курсу _____

(ПІБ)

Керівник бази практики

(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Керівники практики від Університету

(прізвище, ім'я та по батькові, посада, науковий ступінь, звання)

Період проходження практики

(підпис студента-практиканта)

**Календарний план виконання завдань
виробничої (соціологічної) практики**

Студента групи _____ Історико-філософський факультет Київського університету імені Бориса Грінченка

(ПІБ)

Дата	Зміст завдання	Примітка про виконання
	Участь у настановчій конференції	
	Відвідування офісу соціологічного центру, знайомство з керівником від бази практики	
	Складання індивідуального та календарного плану виконання завдань практики, його затвердження керівниками практики від бази практики	
	Знайомство з колективом, правами та обов'язками працівників та громадян, нормативно-правовою базою	
	Знайомство із організацією аналітичних організацій в Україні, функціональною структурою соціологічної організації, відділом громадського сектора, збиранням, обробкою та аналізом поточної суспільно-політичної інформації	
	Відвідано ...	
	Підготовлено ...	
	Описано ...	
	Вивчено...	
	Досліджено діяльність ...	
	Взято участь у заходах	
	Проаналізовано ...	
	Визначено ...	
	Вивчення матеріально-технічної та інформаційної бази	
	Виконання індивідуальних завдань	
	Виконання групових завдань	
	Оформлення звітної документації з практики	
	Участь у захисті практики і звітній (підсумковій) конференції	

Індивідуальний/груповий план виконання завдань виробничої (соціологічної) практики

студента (студентки) _____ групи

(ПІБ)

Методологічні підстави контент-аналізу.¹

«Контент-аналіз» — це дослідницька техніка для об'єктивного, системного і кількісного опису і аналізу змісту письмової, усної чи зображальної комунікації, яка відповідає цілям її дослідника. Контент-аналіз — це кількісно-якісний метод, і фіксація в текстах особливих смислових фрагментів, які можуть бути основою далекосяжних висновків

Прості і загальні правила контент-аналітичного дослідження:

1. Процедура контент-аналізу складається із точно визначених дій, котрим без будь-яких змін підлягають усі об'єкти даного дослідження (це забезпечує можливість перевірки результатів контент-аналізу іншими дослідниками).

2. Одиниці спостереження мають бути ясними і недвозначними з тим, щоб не допускати тлумачення їх кодувальниками і звести до мінімуму вплив суб'єктивних думок кодувальників на процес обробки.

3. Інтерпретація результатів дослідження повинна охоплювати всі здобуті дані, висновки мають спиратися не на якусь частину результатів, а враховувати їх всі без винятку.

Ключовим принципом контент-аналізу є розчленування, анатомування суцільного масиву тексту таким чином, щоб найдрібніша одиниця аналізу несла у собі якості цілого, і на підставі переваги тих чи інших стверджень можна було виявити тенденції розвитку. Контент-аналіз часто дає добрі результати, коли велике значення для досліджуваної проблеми має сама мова джерела інформації, яке вивчається, його специфічні характеристики. Щодо принципів контент-аналізу, то тут треба перш за все виділити *строгість аналізу, тобто його обґрунтованість і відтворюваність, повне охоплення усіх досліджуваних джерел і об'єктивність аналізу.*

Умови або показання для застосування контент-аналізу:

1. Застосування методу рекомендується в усіх випадках, коли потрібний високий ступінь точності чи об'єктивності аналізу.

2. Контент-аналіз, як правило, застосовується при наявності великого за обсягом і несистематизованого матеріалу.

3. Контент-аналіз корисний у тих випадках, коли категорії, важливі для цілей дослідження, характеризуються певною частотою появи у досліджуваних документах.

Питання достовірності, надійності й валідності є дуже важливими при будь-якому дослідженні. Під надійністю більшість дослідників розуміє *обґрунтованість* (відповідність законам і поняттям дослідження) та *стійкість* чи *строгість* (відтворюваність результатів). Обґрунтованість (validity) можна підвищити з допомогою експертного оцінювання. Під стійкістю (consistency) розуміється *строгість* дослідження, тобто кожний наступний учений, застосувавши вже вироблену його попередником методику, на тому самому об'єкті має дійти тих самих висновків. Розходження не повинно перебільшувати 5%, тобто коефіцієнт кореляції — 0,05. У загальному вигляді, в контент-аналізі, як правило, встановлюють *валідність* шкали категорій аналізу — наскільки повно вони

¹ Використано матеріали із: Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / Батаєва Катерина, Іванов Валерій, Коритнікова Надія, Костенко Наталія, Семотюк Орест, Юзва Людмила; за аг. Ред. Костенко Наталії, Батаєвої Катерини та Іванова Валерія. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. — 416 с.; Купрій Т.Г. Вимоги до організації та проведення індивідуального навчально-дослідного соціологічного завдання: метод. вказівки до виконання індивідуальних робіт із соціології. К.: Вид-во Київського університету імені Бориса Грінченка, 2010. — 34с.

описують предмет дослідження, і *стійкість* отримуваних даних у часі (при повторному аналізі тих же масивів документів) і серед кодувальників (при кодуванні одного і того ж тексту різними операторами).

Об'єктом контент-аналізу може бути специфіка відображення дійсності у масовій інформації визначається інституційним характером організації і регуляції останньої. Інтереси соціальних верств, які контролюють діяльність інститутів масової інформації, на думку дослідниці, підпорядковують певні принципи світогляду, сам підбір фактів дійсності, а також особливості їх зв'язків у повідомленнях. По-третє, інституціональна природа ЗМІ ставить діяльність журналіста по складанню текстів повідомлень у певні рольові рамки, що підпорядковує процес авторського самовиявлення як об'єктивним суспільним потребам і нормам, так і інтересам соціального суб'єкта масової комунікації.

Предметом контент-аналізу є зміст масової комунікації, який служить пізнанню її соціального джерела (суб'єкта, що комунікує), її соціального адресата (суб'єкта, що сприймає) і системи відношень між ними.

Проблема вибірки. Вибірка в контент-аналізі багатоступінчата, що припускає, як мінімум, відбір джерел (наприклад, конкретних газет або телепрограм) і відбір документів (конкретних номерів газет або випусків телепрограм).

Вибір категорій аналізу. Один з основних етапів контент-аналітичного дослідження — вибір *категорій аналізу* - форми існування текстової реальності. У кожному дослідженні — свої категорії. Адже вибір категорій цілком залежить від цілей дослідження.

Одиниці аналізу та одиниці рахунку Одиниця дослідження це найдрібніша одиниця тексту, де може з'явитися згадування категорії (слово, абзац, фрагмент змісту). Одиницею аналізу виступає певний фрагмент тексту: слово, судження, дійова особа, абзац тощо; одиницею реєстрації певний сегмент змісту, який характеризується при введенні його до категорії

Одиниці аналізу чи реєстрації можуть бути найрізноманітнішими. Це може бути *слово* чи *поняття* (їх можна вважати найдрібнішими одиницями аналізу). Такою одиницею може бути і *судження*, яке складається, як відомо, із суб'єкта, предиката і зв'язки між ними, тобто судження — це будь-яке просте речення, котрих у досліджуваних об'єктах дуже багато. Часто одиницею аналізу обирають якусь *тему*, тобто окремий фрагмент тексту, ідея якого підпадає під одну з категорій дослідження. Це визначення здається більш доречним, ніж думка західних дослідників, що тема — це «обмежене число динамічних стверджень, які контролюють поведінку чи стимулюють активність»

У реалізації повної процедури контент-аналізу висуваються **наступні стадії:**

1. Підготовка програми аналізу документів (маються на увазі завдання, гіпотези, поняття, об'єкт аналізу тощо).
2. Визначення емпіричних моделей аналізу, конструювання вибірки (тобто підбір комунікаційних органів, вибір матеріалів за ті чи інші періоди часу, визначення видів повідомлень, типу вибірки).
3. Розробка методики даного конкретного аналізу.
4. Пілотажне дослідження, перевірка надійності методики.
5. Збір первинної емпіричної інформації.
6. Кількісна обробка зібраних даних.
7. Інтерпретація здобутих результатів, висновки дослідження.

1. Підготовчий (програма КСД)

На підготовчому етапі визначається мета, предмет, об'єкт, основні завдання, методи дослідження. Окреслюються і аналізуються основні гіпотези і очікувані результати дослідження. Для того щоб визначити окреслені завдання, насамперед потрібно опрацювати навчальну і наукову літературу, в якій розглядаються проблеми прикладної соціології, описуються етапи проведення соціологічних досліджень.

Програма соціологічного дослідження

Кожному студенту рекомендується наукова соціальна проблема - реальну життєву ситуацію, що містить соціальне протиріччя і вимагає цілеспрямованих дій для її вирішення. Вирішення та

реалізація соціальної або наукової **проблеми** завжди спрямоване на досягнення тієї або іншої конкретної мети, завдання, визначення ефективності.

Мета конкретного соціологічного дослідження — загальна його спрямованість, проект дії, що визначає характер і системну впорядкованість різних актів дій і операцій. Мета соціологічного дослідження визначає переважаючу орієнтацію (теоретичну або прикладну), від якої залежить вся логіка його реалізації і здійснення. Програма має чітко відповісти на питання про те, на реалізацію якої проблеми і на одержання якого результату орієнтується соціологічне дослідження, тобто яка мета дослідження.

Завдання соціологічного дослідження — сукупність конкретних установок, спрямованих на аналіз і реалізацію проблеми. Завдання дослідження має основні і неосновні (додаткові) вимоги до аналізу проблеми. Основні завдання дослідження визначають пошук відповіді на його центральне питання: які шляхи і засоби вирішення проблеми? Може виникнути ситуація, коли висування додаткових гіпотез вимагає з'ясування ще деяких питань. Відповідно висуваються і додаткові завдання. Основні завдання відповідають меті дослідження, а неосновні висуваються для підготовки майбутнього дослідження, вирішення методичних питань, перевірки робочих гіпотез, не пов'язаних з проблемою.

Об'єкт соціологічного дослідження — це явище або процес. Об'єктом соціологічного дослідження виступає сфера соціальної дійсності, реалії життя, діяльність людей і самі люди. Необхідно, щоб об'єкт мав проблему, тобто об'єкт виступає носієм суперечностей. Вибір об'єкта соціологічного дослідження має велике значення для його успішного здійснення, реалізації.

Предметом соціологічного дослідження є той бік об'єкту, що безпосередньо потрібно вивчати. Проблема пов'язана з передбаченнями виявити основну тенденцію суперечності. Предмет створює передумови для висунення гіпотез, виділення одиниць і категорій аналізу.

Велике значення в соціологічних дослідженнях має розробка понять, тобто інтерпретація понять соціологічного дослідження.

Інтерпретація основних понять дослідження, мова дослідження.

Під час аналізу проблеми, предмета, об'єкта, мети, завдань дослідження використовуються певні абстрактні поняття, процедура тлумачення явищ, подій тощо, уточнення суті понять, що складають концептуальну схему дослідження. Відповідно, потрібно здійснити інтерпретацію таких понять — здійснити їх тлумачення, пояснення. В соціологічному дослідженні є три основні види інтерпретації: теоретична, емпірична, операційна, з допомогою яких забезпечується зв'язок теоретичного та емпіричного аналізу процесів, зв'язок теорії з реальністю, дійсністю явищ і подій, з методами впливу, пошуку, ресстрації і аналізу емпіричних ознак тощо.

Методи дослідження

Контент-аналіз / анкетування.

Гіпотеза в соціологічному дослідженні — наукове передбачення структури соціальних об'єктів, характеру і суті зв'язків між соціальними явищами. Основна функція гіпотези полягає в одержанні нових наукових ідей, що удосконалюють або збагачують наявні знання. Наукова гіпотеза, і в тому її сила, може бути сформульована тільки в результаті попереднього аналізу об'єкту. Роль гіпотези полягає, по-перше, в тому, що досвід науки, суспільної практики, досвід дослідника (включаючи інтуїцію) служить своєрідним «спусковим механізмом» для переходу до важливих емпіричних процедур, покликаних остаточно дати нові знання про об'єкт. Гіпотеза перевіряється всіма засобами і методами досліджень з метою встановлення істинності. Формулювання гіпотез має передбачати по-перше, спосіб і метод їх перевірки, внутрішню несуперечливість і логічну обґрунтованість гіпотези, її побудова має відповідати логічним правилам; по-друге, емпірична обґрунтованість, обов'язковість емпіричної і операційної інтерпретації гіпотез. На етапі висунення гіпотез дослідник здійснює збір вихідних даних, теоретичних і емпіричних відомостей про об'єкт, проблеми дослідження для обґрунтування гіпотез: окреслення висхідних передбачень характеру зв'язків об'єкту, факторів, проблемної ситуації, способів реалізації, проблем, завдань на основі принципів теоретичних положень, інтуїтивних передбачень.

На етапі обґрунтування гіпотез здійснюється:

- класифікація висунутих передбачень, встановлення логічного зв'язку між окремими передбаченнями, виділення найбільш загальних передбачень, що характеризують існування і значимі аспекти проблеми, способи реалізації основних завдань дослідження;
- виділення основної гіпотези; уточнення теоретичного змісту основної гіпотези засобами теоретичної інтерпретації; уточнення зв'язків основної гіпотези з іншими висунутими передбаченнями,
- виведення наслідків з основної гіпотези, що відображають аспекти основної гіпотези і піддаються емпіричній інтерпретації. Теоретичне обґрунтування гіпотез-наслідків.

Очікуванні результати дослідження.

Дослідження дають можливість отримати дані, необхідні для соціологів, політологів і інших представників української науки, які займаються гострими соціальними проблемами. Спеціалісти, оперуючи такими даними, зможуть розробити оптимальний варіант вирішення питань політичного, економічного, культурного, духовного, побутового характеру. Дослідження покаже, як саме досягти вирішення соціальних проблем.

Складання і виконання робочого плану ІНДЗ

План індивідуальної роботи повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин. При розробці та обговоренні плану дослідження необхідно скласти поетапний календарний робочий план згідно із затвердженим на кафедрі графіком.

В робочому плані конкретного соціологічного дослідження (КСД) затверджується проект вибірки (метод дослідження, коли із загальної сукупності однорідних одиниць, відбирається певна частина, яка підпадає під обстеження). Головна особливість вибірки – *репрезентативність* – це основні особливості вибірки, які мають збігатися із генеральною сукупністю.

Студент ставить наступні проблеми, які має вирішити в ході організаційно-методичного етапу:

- Що треба зробити?
- Де?
- Коли?
- В які терміни?

Головним завданням цього етапу є підготовка інструментарію дослідження.

2. Польовий (Проведення КСД)

Наступним кроком є збір інформації.

Оброблення даних для кращого наочного сприйняття можна подавати також у вигляді графіків, діаграм.

3. Інтерпретація та узагальнення зібраних даних: оцінка результатів

В ході реалізації цього етапу готуються звіти за результатами дослідження, що містять висновки. У звіті має бути коротко і конкретно описана робота, яка виконувалась студентом під час КСД, подані зауваження, пропозиції, рекомендації на основі аналізу та узагальнення практичного досвіду роботи.

Інтерпретація даних дослідження Основними шляхами інтерпретації даних є простеження тенденцій статистичних змін, внутрішньо-текстові порівняння, зіставлення контент-аналітичних та інших джерел.

На етапі інтерпретації результатів контент-аналізу, як і при обранні одиниць дослідження, з найбільшою силою відчувається вплив суб'єктивних думок дослідника, його методологічної установки щодо вивчення текстів, прийняття позиції аутсайдера або інсайдера. Для того, щоб інтерпретація результатів аналізу була коректною, треба робити її, виходячи тільки з наявних результатів аналізу, а не із власних суджень про ці результати.

Індивідуальне завдання. Частина I.²

Контент-аналіз можна використовувати з метою дослідження текстів партійних програм та політичних текстів. Завданням є визначення найчастотніших лексем у політичних текстах, основних тематичних блоків (категорій) та аналіз кількості друкованих знаків, присвячених певним тематичним блокам.

Форма звітності для індивідуального завдання 1.1.

Найчастотніші лексеми у промовах політичних діячів (на прикладі)

№ п/п	Концепт вживання політичного діяча 1	Частота вживання	Позитивна чи негативна конотація	№ п/п	Концепт вживання політичного діяча 2	Частота вживання	Позитивна чи негативна конотація
1	Економіка	21 20	«-« «+«	1	Країна	18 12	«+« «-«
2	Життя	14 8	«+« «-«	2	Реформи	13 13	«-« «+«
3	Свобода	10 10	«+« «-«	3	Родина	9 15	«+« «-«
...				...			
...				...			
...				...			
25				25			

Індивідуальне завдання. Частина II.³

Виявлення і аналіз складових візуального образу медійної особи відбувається за допомогою домінуючих категорій.

Форма звітності для індивідуального завдання 2.1.

Аналіз результатів дослідження візуального образу Олега Винника (на прикладі)

№ п/п	Набір категорій	Джерело	Опис
1	Походження	ТСН. Гламур. 30.05.2018 https://ru.tsn.ua/glamour/nacherkasschine-pohoronili-mamu-olega-vinnika-1163727.html	«Олег Винник на концерте в Тернополе со сцены заговорил о смерти мамы. Винник посвятил концерт памяти своей мамы и заявил, что это она просила его, чтобы ни один концерт в своей жизни я не отменял»
2	Вік відліку публічності	Факти / Шоу-бізнес / Зірки / X Фактор Олега Винника: як соліст німецької опери став українським секс-символом/Липень, 31. 2018	«Попри популярність, Олег вирішив не продовжувати контракт у Німеччині і вже у 2011 році повернувся в Україну, зосередившись на сольній кар'єрі»
3	Сімейний стан	ЗМІ розсекретили дружину та сина Олега Винника. https://maximum.fm/novini_t2 maximum.fm/novini_t2	«З'ясувалося, що дружиною Олега Винника є його бек-вокалістка, відома під сценічним іменем Таюне. Білявка завжди поруч з коханим на концертах, хоча й перебуває в тіні його слави. Утім, поза

² Сучасні методики контент-аналізу...с. 190.

³ Сучасні методики контент-аналізу ... с. 258.

			сценою односельці знають її як дружину Олега – Таїсію Сватко»
...			
...			
...			
10			

Індивідуальне завдання. Частина III.

Соціологія засобів масової інформації, аналізуючи базові закони існування преси, її вплив на аудиторію, методи та способи формування нею суспільної думки, активно користується різними соціологічними методами з метою дослідження всіх аспектів предмета уваги. Також вона досить активно залучає в зону наукового інтересу й усе громадянське суспільство, у якому функціонує сучасна преса. Зазначимо, що класичний метод контент-аналізу, власне, розроблявся для дослідження медіатекстів. Контент-аналіз дає змогу зрозуміти тенденції впливу реклами на сучасне суспільство, зокрема диференціація об'єкта реклами за певними ознаками: віком, статтю, рівнем життя, характером зайнятості тощо; надає можливість виявити, яку саме «ідеальну картинку» створює рекламне повідомлення, які є моделі поведінки, архетипи, мотиви й цінності, що зустрічаються в друкованій рекламі та мають досить сильний вплив.

Аналіз соціальної реклами

		Категорії реклами іконографічної соціальної реклами										Характеристика рекламного повідомлення за формальними і змістовими (гендерна, статусна, ціннісна та стильова орієнтація) ознаками
№ п/п	Опис реклами	Персонажі і відносини між ними	Використання архетипів	Стиль	Трансльовані цінності	Характер слогану й використовувані мовні засоби	Формування ілюзії	Доступність послуги	Орієнтація на вікові групи	Соціальний статус цільової аудиторії	Наявність контактної інформації	
1	Соціальна реклама щодо відключення аналогового мовлення в Україні (07.2018)	Відсутні	Відсутнє	Чіткий, лаконічний, з використанням здебільшого текстової інформації	Держава піклується про громадян; пропонує альтернативу вирішення проблеми	Офіційний, інформативний, формальний «Не зволікай!»	Рациональне прийняття рішення	Не вказано	Всі вікові групи, які користуються TV	Без обмежень	Відсутня	Ціннісна
2												
3												
4												
5												

Аналіз реклами показав, що динаміка розвитку ...

Індивідуальне завдання. Частина IV.⁴

Кіберкомунікація (комп'ютеро-опосередкована комунікація) – феномен, який проектує комунікування за допомогою чат-інтеракції. Інтеракції здійснюються в складній системі полілогу і передбачають участь у дискурс-процесі кількох кіберакторів, для яких характерна наявність загального фокусу уваги і загального емоційного стану.

Категорії повідомлень поділяються на наступні смислові орієнтації:

1. інформаційно-практична (обмін практичною інформацією);
2. інформаційно-реляційна (прохання про підтримку);
3. практична домовленість;
4. соціальна домовленість;
5. вітання;
6. дружня підтримка;
7. романтична спрямованість;
8. сексуальна спрямованість;
9. брутальна (конфліктогенна);
10. контактено-встановлююча;
11. повідомлення.

Форма звітності для індивідуального завдання 4.1.

Action-analysis кібер-комунікування

№ п/п/	Категорія аналізу	К-ть повідомлень (п-...)	% щодо всіх повідомлень	% щодо вербалізованих повідомлень	Ранг
1	Невербальні повідомлення (смайлики)				
2	Контактно-встановлюючі повідомлення				
3	Повідомлення, зорієнтовані на підтримку товариських стосунків				
4	Повідомлення, що містять соціально-практичні домовленості				
5	Повідомлення, що мають романтичний характер				
6	Сексуально-зорієнтовані повідомлення				
7	Брутальні (конфліктогенні) повідомлення				
8	Інформаційні повідомлення				

Індивідуальне завдання. Частина V.⁵

Мотив-аналіз є різновидом контент-аналізу, метою його вивчення частоти відтворення в тексті різноманітних мотив-ситуацій – смислові фрагменти тексту, в яких «розігрується» певний поведінковий мотив. Одиниця аналізу зводиться до підрахунку частоти згадування в тексті виділених смислових/вербальних одиниць аналізу.

Як основні категорії мотив-аналізу текстів використовується:

⁴ Сучасні методики контент-аналізу ...с. 308

⁵ Сучасні методики контент-аналізу ...с. 258

Мотив досягнення – прагнення любити постійно вдосконалювати процес і результати своєї діяльності. Вербальними індикаторами є слова «зробити», «доробити», «запланувати» «поставити завдання», «добре», «швидко». «майстерно».

Мотив влади (позитивний) – прагнення створити оптимальні умови для успішного розв’язання колективних проблем. Вербальними індикаторами є слова «славнозвісний», «справедливий», «шануємо», «вклоняємося», «захистити», «забезпечити житлом, грошима».

Мотив влади (негативний) – прагнення людини управляти/маніпулювати людьми задля власного задоволення і самоствердження, а не заради реалізації певного соціального завдання. Вербальними індикаторами є слова «нападати», «проганяти», «загрожувати», «ображати», «демонструвати перевагу», «бити», «вбивати», «лютий», «гидкий», «жорсткий», «несправедливий», «зіпсував», «зруйнував».

Мотив аффіліації - прагнення людини встановлювати й підтримувати позитивні емоційні стосунки з людьми. Вербальними індикаторами є слова «любити», «радіти», «веселитися», «підтримувати», «допомагати», «дарувати», «навчати», «дякувати», «цілувати», «гарний», «добрий», «лагідний», «надійний».

Мотив відмови від аффіліації - прагнення уникнення дружби, небажання допоїти, брутальність, агресивність, обман. Вербальними індикаторами є слова «сварити», «відмовлятися ділитися», «обманювати», «ненавидіти», «зздрити», «глузувати».

Мотив уникнення невдачі – небажання людини ретельно працювати над реалізацією складного завдання. Вербальними індикаторами є слова «помилка», «лихо», «поразка», «не вийде», «не впораюся», «недоробив», «погано зробив», «розвалив», «зробив людям на сміх».

Мотив невдачі – хвороба, загибель героя, утрата друзів, коханого, поразка у битві, руйнування, утрата цінної речі. Вербальними індикаторами є слова «заридала гірко», «поник головою», «засумував».

Мотив самореалізації/самовираження - прагнення до творчої діяльності як окремого смислового індикатора, а не засобу для реалізації завдань. Вербальними індикаторами є слова «співати», «читати вірші», малювати», «танцювати».

Форма звітності для індивідуального завдання 5.1.

Результати мотив-аналізу фольклору

Літературне джерело	Досягнення	Самореалізація	Влада		Аффіліація	Відмова від аффіліації	Уникнення невдачі		Загальна кількість мотив-ситуацій
			Позитивна	Негативна			Уникнення невдачі	Невдачі	
Українські казки, легенди, міфи									
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
Зарубіжна фольклористика									
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									

Форма звітності для індивідуального завдання 5.2.

Рейтинг мотивів поведінки у фольклорних джерелах
(на прикладі)

<i>№</i>	<i>Мотиви поведінки</i>	<i>Українська фольклористика</i>	<i>Зарубіжна фольклористика</i>	<i>Загальний рейтинг</i>
1	Мотив аффіліації			
2	...			
3	...			
4	...			
5				
6				

Індивідуальний план

1	Назва дослідження	
2	Ключові слова	
3	Регіон	
4	Автор	
5	Група збору первинної інформації (якщо є)	
6	Час проведення	
7	Генеральна сукупність	<i>громадяни віком понад 18 років, що не перебувають на даний момент у лікарні або в ув'язненні та не проходять строкову військову службу</i>
8	Вибірка	
9	Обсяг вибірки	<i>мін 30 респондентів</i>
10	Паспортичка респондента (відмітити ті, що є)	<i>вік, стать, тип населеного пункту, область, регіон, рід занять, освіта, національність, приналежність до релігійної конфесії, сімейний стан тощо</i>
11	Метод збирання даних	
12	Форма і тип питань анкети	
13	Інструментарій КСД	
14	Наявність наочних засобів КСД	

ЗВІТ - САМОАНАЛІЗ
з виробничої (соціологічної) практики

(ПІБ студента-практиканта) _____
Напрямок підготовки _____ курс _____ група _____

1. За період виробничої (соціологічної) практики мені вдалось (не вдалось) виконати наступні завдання (вказати причину).
2. Найбільш сприяв формуванню моєї готовності до майбутньої професійної діяльності бакалавра філософії наступний практичний досвід.
3. Виробнича (соціологічна) практика змінила моє ставлення до майбутньої професійної діяльності бакалавра філософії наступним чином.
4. Виробнича (соціологічна) практика сприяла формуванню у мене наступних професійних умінь.
5. Соціально-культурні реалії, які я пізнав сьогодні.
6. Труднощі (навчальні, виховні), з якими я зіштовхнувся.
7. Найбільш під час практики мені сподобалось.
8. Найбільш під час практики мені не сподобалось.
9. Мої пропозиції (засоби подолання труднощів) щодо вдосконалення виробничої (соціологічної) практики.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

**ЩОДЕННИК
з виробничої (соціологічної) практики**

Студента-практиканта _____
 Спеціальність _____
 курс _____ група _____
 Керівники практики _____

Практика проводилась у _____
 Адреса _____
 Телефон _____
 Директор _____
 Провідний спеціаліст (керівник від бази практики) _____
 Графік роботи _____
 Заходи в на момент проходження практики (за наявністю) виставки, конференції, семінари, круглі столи,
підкреслити необхідне
майстер-класи тощо.

(2-га сторінка щоденника)

Дата День тижня	Стислий опис виконаних на практиці робіт	Підпис керівника від бази практики
понеділок		
вівторок		
середа		
четвер		
п'ятниця		
субота		
понеділок		
вівторок		
середа		
четвер		
п'ятниця		
субота		
Кількість сторінок необмежена		

Зауваження керівника від бази практики _____

МІСЦЕ ПЕЧАТКИ

Підпис керівника від бази практики _____

Примітка: У щоденнику слід нотувати особисті враження про кожний день перебування на базі практики. Крім того, записуються інструктивні поради, консультації у керівників практики, самоаналіз.

ЗВІТ

щодо керівництва виробничою (соціологічною) практикою студентів ІV курсу спеціальності «Філософія» Історико-філософського факультету

Відповідно до розпорядження декана ІФФ Київського університету імені Бориса Грінченка мною з ____ по ____ 20__ року здійснювалося керівництво виробничою (соціологічною) практикою студентів у таких закладах (установах):

Всього під моїм керівництвом практику проходило ____ студентів.

База практики мною відвідана _____
(вказати числа)

Мною проведено ____ індивідуальних консультацій та ____ групових.

Загальна характеристика та оцінка роботи студентів _____ -

Підсумкова оцінка студентів за виробничу (соціологічну) практику:

„зараховано/А” _____

„зараховано/В” _____

„зараховано/С” _____

„зараховано/Д” _____

„зараховано/Е” _____

„не зараховано /FX” _____

„не зараховано /F” _____

Оцінка виставлена у взаємодії та співпраці з керівниками від Університету та від бази практики _____

Практика засвідчила, що під час психологічної підготовки студентів необхідно звернути увагу на:

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої (соціологічної) практики

Підпис _____

Дата _____

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Укладач: Додонов Р.О., Купрій Т. Г.
Головний редактор: Даниленко А. М.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИРОБНИЧОЇ (СОЦІОЛОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 033 «ФІЛОСОФІЯ» ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Верстка підготовлена до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка
Підписано до друку " _ " _____ 2019 р. Формат 60 х84/16
Ум.-друк. арк. 1,9 Обл.-вид.арк. 1,81. Наклад 50 прим. Зам. № _____

Виготівник: Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 4013 від 17.03.2011 р.